

'SAMEN WERKEN AAN ONZE TOEKOMST'

COALITIEAKKOORD
GEMEENTE EEMSDDELTA
2021 - 2026

ChristenUnie

Voorwoord

Op 18 november 2020 vonden in Delfzijl, Appingedam en Loppersum de herindelingsverkiezingen plaats. Bijzondere verkiezingen omdat deze gemeenten per 1 januari 2021 samen verder gaan als de nieuwe gemeente Eemsdelta. Maar ook bijzonder omdat de verkiezingen relatief veel aandacht kregen vanwege de coronamaatregelen.

Na een (in)formatieronde zijn wij, de partijen Lokaal Belang Eemsdelta, ChristenUnie, VVD en CDA overeengekomen om in de komende bestuursperiode van 5,5 jaar het eerste dagelijks bestuur van de nieuwe gemeente Eemsdelta te vormen. Een bestuursperiode die zich kenmerkt door grote maatschappelijke uitdagingen.

In dit coalitieakkoord zijn de thema's op hoofdlijnen uitgewerkt. Geen dichtgetimmerd akkoord, maar een akkoord dat gericht is op maximaal draagvlak in samenleving én gemeenteraad.

Lokaal Belang Eemsdelta

Annalies Usmany- Dallinga
Jan Menninga
Nick Boersma

ChristenUnie

Meindert Joostens
Ina Schenkel- Zandvoort

VVD

Hans Ronde
Eduard Mulder

CDA

Pier Prins
Bert Raangs

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Bestuurscultuur	5
2.1 Onze inwoners en burgers nabijheid	5
2.2 Dienstverlening	6
3. Aardbevingen de baas	7
3.1 Schadeafhandeling	7
3.2 Versterken	7
3.3 Bestuurlijke afspraken	8
3.4 Perspectief	8
4. Meer mensen aan de slag	9
4.1 Werkgelegenheid en bedrijvigheid	9
4.2 Verkeer en vervoer	10
5. Voorbereid op minder mensen en het binden van jongeren	11
5.1 Binden van jongeren	11
5.2 Wonen en ruimte	11
5.3 Omgevingswet	12
5.4 Leefbaarheid en voorzieningen	12
5.5 Sport en sportvoorzieningen	13
6. Toekomstbestendige zorg en ondersteuning	14
6.1 Sociaal domein	14
6.2 Zorg	15
6.3 Jeugdzorg	15
6.4 Armoedebeleid	15
6.5 Vluchtelingen (statushouders)	16
7. Verduurzaming en energietransitie	17
7.1 Algemeen	17
7.2 Ruimte voor energie	17
7.3 Regionale Energie Strategie	18
7.4 Warmtetransitie	18
7.5 Verduurzaming	19
8. Recreatie, toerisme, kunst en cultuur	20
8.1 Recreatie en toerisme	20
8.2 Kunst en cultuur	20
9. Beheer openbare ruimte	21
9.1 Algemeen	21
9.2 Openbare ruimte	21
9.3 Openbaar groen	21
10. Eemsdelta in balans	23
10.1 Financieel perspectief	23
10.2 Organisatie	23
11. Wethouders en voorgestelde portefeuillevindeling	24

1. Inleiding

Vooruitlopend op de herindeling, hebben de raden van Delfzijl, Appingedam en Loppersum in oktober 2019 een toekomstvisie vastgesteld: 'Eemsdelta is dichtbij'. In deze visie – die tot stand is gekomen met inbreng van onze inwoners, organisaties, raadsleden en medewerkers – zijn de volgende zes maatschappelijke uitdagingen geformuleerd die de komende bestuursperiode centraal staan. Ze vormen het fundament van dit akkoord:

- Aardbevingen de baas
- Meer mensen aan de slag
- Voorbereid op minder mensen en het binden van jongeren
- Toekomstbestendige zorg en ondersteuning
- Verduurzamen van de energiebehoefte
- Recreatie en Toerisme

Onze missie is het realiseren van een toekomstbestendig en leefbaar Eemsdelta. Dat doen we met lef, ambitie en enthousiasme voor onze inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers.

We gaan aan de slag met onze strategische opgaven en willen de ontwikkelkansen die bijvoorbeeld worden geboden door het Nationaal Programma Groningen (NPG) zo goed en efficiënt mogelijk benutten.

We doen dat samen met onze inwoners en maken dan ook gebruik van kennis uit de samenleving. Initiatieven van onze inwoners worden gewaardeerd en we bieden ruimte voor ideeën en voorstellen.

We streven naar een inclusieve samenleving waar iedereen mee doet en willen daarmee voorkomen dat een deel van de mensen van de gemeente Eemsdelta aansluiting mist.

We koesteren de verschillende identiteiten en gebiedskwaliteiten van het bijzondere landschap in onze nieuwe gemeente. We hebben karakteristieke kernen en ons gebied kenmerkt zich door een rijke cultuurhistorie; van de havenstad Delfzijl, het cultuurhistorische Appingedam, het weidse van Loppersum en de vele dorpen in onze nieuwe gemeente.

De economische en maatschappelijke gevolgen van het coronavirus zijn voor iedereen voelbaar. De informatie over het coronavirus, de dienstverlening en de gemeentelijke ondersteuningsmaatregelen zijn duidelijk te vinden op onze informatiekkanalen. We ondersteunen waar mogelijk onze lokale ondernemers, organisaties en instellingen.

2. Bestuurscultuur

Uit een van de deelonderzoeken die ten grondslag lagen aan het herindelingsontwerp – Identiteit en overheidsnabijheid, juni 2017 – kwam het belang van een nabije en betrokken overheid als belangrijk breed ervaren kernwaarde naar voren. Er zijn korte lijnen en het gevoel dat wij – gemeente en inwoners – er gezamenlijk voor staan.

Een nieuwe gemeente met een nieuw bestuur. Dat vraagt nogal wat. We moeten elkaar leren kennen en gaan verkennen. We moeten er in slagen van 3 gemeenten met – hoe klein de verschillen wellicht ook zijn - ieder hun eigen bestuurscultuur, een goed functionerende gemeente te smeden met een sterk bestuur waar alle inwoners op kunnen rekenen.

Om tot de beste plannen te komen voor onze nieuwe gemeente willen we een bestuurscultuur die gebaseerd is op collegiaal bestuur, op samenwerken en samen leren. We staan ten dienste van onze inwoners, ondernemers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het college is toegankelijk, zichtbaar en geïnformeerd. We communiceren helder en transparant over wat wel en niet kan, zodat iedereen weet wat er verwacht kan worden.

We werken met elkaar samen op basis van gelijkwaardigheid en we investeren in elkaar. We nemen elkaar serieus en luisteren goed naar elkaar en denken met de ander mee. We houden vast wat goed gaat en we staan open voor vernieuwing. Met respect voor elkaars verschillende rol en verantwoordelijkheid, willen we in nauwe verbinding blijven met onze gemeenteraad. Samen zijn wij er verantwoordelijk voor dat het "merk" Eemsdelta inhoud krijgt.

2.1 Onze inwoners en burgersnabijheid

Schaalvergroting als gevolg van de herindeling leidt ongetwijfeld tot een efficiëntere en effectievere aanpak van de uitdagingen waar wij voor staan, maar tegelijkertijd mag deze er niet toe leiden dat de afstand tussen het bestuur en de inwoners groter wordt.

Inwoners maken gezamenlijk met hun straat, de wijk en dorp, plannen om de leefbaarheid van hun eigen omgeving te bevorderen. Specifiek geven we hier ook de jeugd en jongeren een stem in het kader van Childfriendly Cities. Dit is benoemd in de ontwikkelingen van Jong Goud. We willen samen met onze jongeren verkennen of er behoefte is aan een jongerenadviesraad.

Onze inwoners moeten de nieuwe gemeente Eemsdelta straks dichtbij voelen. De gemeente moet klaar staan om haar inwoners te stimuleren, te ondersteunen en te helpen. Samen kunnen we onze dorpen en wijken leefbaar houden. We blijven daarom inzetten op wijk- en dorpsbudgetten. Om de kracht uit de samenleving te waarderen, willen we een nieuwe waarderingsprijs in het leven roepen voor inwoners en organisaties die zich maatschappelijk verdienstelijk hebben gemaakt.

We kiezen voor het verder ontwikkelen van gebiedsgericht werken als integrale werkwijze om de leefkwaliteit in onze kernen te verbeteren. We doen dat samen met onze inwoners, organisaties en ondernemers waarbij het gebied centraal staat. We werken op basis van feiten, kennis van het gebied en de mensen die er wonen en sluiten zoveel mogelijk aan bij hun wensen en behoeften. Dat mag lokaal verschillen. We leveren maatwerk. We werken met gebiedscoördinatoren. Zij zijn de oren en ogen in onze dorpen en wijken en zijn intermediair tussen inwoners en gemeente. Gebiedsregie is het loket voor ideeën en initiatieven van inwoners. Om het gebiedsgericht werken ook bestuurlijk te borgen, gaan we werken met dorp- en wijkwethouders die namens het gemeentebestuur het aanspreekpunt is voor een bepaalde wijk of dorp.

2.2 Dienstverlening

Onze dienstverlening is zo ingericht dat alle inwoners en bezoekers eenvoudig hun weg kunnen vinden. Zowel digitaal, telefonisch als via persoonlijk contact. De fysieke balies in Appingedam, Delfzijl en Loppersum blijven in stand. Hiermee bieden we niet alleen keuzevrijheid en onafhankelijkheid, maar ook ruimte voor maatwerk. De dienstverlening aan onze inwoners is klantgericht, dichtbij en transparant georganiseerd. Daar waar we innovatief te werk kunnen gaan om diensten van de gemeente af te nemen, zetten we ons daarvoor in.

We richten ons op:

- Collegiaal bestuur is de rode draad in onze manier van werken
- Goede verhouding en nauwe verbinding met de gemeenteraad
- Continueren van de wijk- en dorpsbudgetten
- De gebiedscoördinatoren zijn de oren en ogen in onze dorpen en wijken
- Introduceren van wijk- en dorpswethouders
- Verkenning jongerenadviesraad
- Instellen van een waarderingsprijs
- De fysieke balies in de Appingedam, Delfzijl en Loppersum blijven in stand

3. Aardbevingen de baas

De 'aardbevingen de baas' worden is een grote opgave. We trekken daarin samen op met rijk en regio. De gemeente heeft hier een programma voor ingericht en kent drie sporen: schadeafhandeling, versterken (inclusief bestuurlijke afspraken) en perspectief.

In de gemeente Eemsdelta willen we de ervaringen van onrechtvaardigheid van onze inwoners goed verwoorden en opkomen voor hun belangen. We stellen de sociaal-maatschappelijke gevolgen aan de orde en zoeken samen met onze welzijnsinstellingen naar oplossingen voor deze problematiek.

Veel bewoners van Eemsdelta hebben nu en in de komende jaren te maken met ingrijpende gevolgen van de versterkingsopgave in hun dagelijks leven en de leefbaarheid in dorpen en wijken. Naast het proactief inspelen op het meer in de openbaarheid komen van mogelijk verborgen problemen op sociaal vlak, willen we ons inzetten voor goede begeleiding van bewoners van de huidige naar de nieuwe woonplekken, het behouden van woon- en leefbaarheid gedurende de versterking en het behouden en versterken van verbindingen tussen bewoners. Ook willen we inwoners van het werkaanbod via Social Return of Investment (SROI) laten profiteren van de aanpak van hun eigen dorp of wijk en investeren in vitale, sociale, gezonde jongeren, volwassenen en ouderen.

Projecten als 'Mijn thuis, Mijn verhaal' willen we verbreden omdat we het belangrijk vinden dat onze inwoners (maar bovenal onze kinderen) hun verhaal kwijt kunnen en ervaringen uit kunnen wisselen. Wij hebben een luisterend oor en zijn benaderbaar.

3.1 Schadeafhandeling

Onze inwoners hebben er recht op dat geleden schade wordt vergoed. Zowel materieel als immaterieel. We blijven aandringen op het verbeteren en correct uitvoeren van rechtvaardige schaderegelingen, zoals het vergoeden van de fysieke schade en waardevermindering.

3.2 Versterken

Ongeveer 15.000 adressen binnen de gemeente Eemsdelta zijn onderdeel van de versterkingsopgave. Daarmee valt ruim 60% van de totale (regio brede) opgave in onze nieuwe gemeente. Jaarlijks vindt een herijking plaats van het plan van aanpak waarin de prioritering is bepaald van de 15.000 panden waar door opname en beoordeling moet worden vastgesteld of aan de geldende veiligheidsnorm wordt voldaan. Als niet aan de veiligheidsnorm wordt voldaan, moet worden vastgesteld hoe het vervolgtraject er uit ziet (versterken, sloop-nieuwbouw).

Voor versterkingsprojecten geldt dat ze waar mogelijk worden gecombineerd met stads- en dorpsvernieuwing, zodat ook andere beleidsdoelstellingen worden gehaald. Hierbij valt te denken aan een transitie van de woningvoorraad, maar ook sociale programma's die werkgelegenheid of het volgen van onderwijs bevorderen. Dat geldt niet alleen voor woningen, maar ook voor winkelcentra, onderwijs- en zorggebouwen. Voor zowel onderwijs als zorg is een apart programma ingericht. Op deze manier is de versterkingsnoodzaak maximaal gekoppeld aan de transitiebehoefte in deze sectoren. Een gebiedsgerichte aanpak is daarbij van belang. Zo wordt van de nood een deugd gemaakt en is Eemsdelta klaar voor de toekomst.

3.3 Bestuurlijke afspraken

Bestuurders van rijk en gemeenten in de regio hebben aanvullende afspraken gemaakt over de veiligheid en versterking van woningen en gebouwen in het aardbevingsgebied. Het gaat om maatregelen die bewoners nieuwe perspectieven bieden en een tegemoetkoming voor het lange wachten in onzekerheid en spanning. De afspraken die bedoeld zijn om de aanpak van versterking te versnellen en te vereenvoudigen, met meer keuzemogelijkheden en regie voor bewoners.

In feite is er sprake van een terugtrekkende rijksoverheid en meer regie van de gemeenten. Wij willen die regierol oppakken en samen met de inwoners op zoek gaan naar maatwerk om veiligheid, duidelijkheid en perspectief te bieden.

Met afspraken in het bestuursakkoord krijgen de inwoners in het aardbevingsgebied de mogelijkheid om hun woning te verbeteren, te onderhouden en te verduurzamen.

3.4 Perspectief

Het Nationaal Programma Groningen (NPG) biedt aanknopingspunten voor het creëren van toekomstperspectief voor inwoners en voor het versterken van de leefbaarheid, de sociaaleconomische positie, welvaart en welzijn van inwoners. Voor de uitvoering van alle plannen en projecten in de regio heeft het rijk een startkapitaal van € 1,15 miljard beschikbaar gesteld voor het gehele aardbevingsgebied. We willen met het lokale programma NPG Eemsdelta een verantwoorde besteding van de NPG borgen. Voor toekomstige toekenning van bijdragen zullen projectaanvragen worden getoetst aan dit lokale programma.

De problematiek rond de aardbevingen creëert ook kansen daar waar het gaat om meer mensen aan het werk te krijgen (in de bouw, verhuizingen, sociaal-maatschappelijk) en om onze oude woningvoorraad te transformeren naar prachtige woonwijken. We zullen ons er sterk voor maken om deze kansen te verzilveren.

We richten ons op:

- Het opkomen voor de belangen van onze inwoners
- Blijven aandringen op rechtvaardige schadeafhandeling
- Waarmaken van onze nieuwe regierol en zo met inwoners zoeken naar maatwerk om veiligheid, duidelijkheid en perspectief te bieden
- Maximaal bieden van perspectief door het benutten van maatschappelijk verantwoorde koppelkansen waar dat kan en passende aanvragen bij de NPG
- Duidelijke en tijdige communicatie naar de inwoners

4. Meer mensen aan de slag

In Eemsdelta zetten we in op passend werk en excellent onderwijs, omscholing en bijscholing. Daarmee zorgen we er voor dat er een betere match komt tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. We gaan de komende jaren door met de doorontwikkeling van ons werkbedrijf (Fiveringo) naar een werkleerbedrijf met het doel om een hogere uitstroom te realiseren naar de reguliere arbeidsmarkt (infrastructuur inzetten voor bredere doelgroep). Deze handschoenen willen we samen oppakken met het onderwijs en het bedrijfsleven.

Daarnaast streven we naar meer werkgelegenheid en innovatie in onder andere landbouw, detailhandel en industrie. We zetten in op een actieve rol van de gemeente op het gebied van economische zaken, arbeidsmarkt en werkgelegenheid. We streven daarbij naar een goede integratie van economie en arbeidsmarkt.

Ons uitgangspunt is dat iedereen kan meedoen in onze samenleving. Lukt betaald werk niet dan kan dat ook door middel van vrijwilligerswerk of het vervullen van de rol van mantelzorger.

4.1 Werkgelegenheid en bedrijvigheid

De industriële sector is van oudsher sterk aanwezig in Eemsdelta. Delfzijl en delen van Appingedam worden - samen met de Eemshaven in de gemeente Het Hogeland - gerekend tot de economische kernzone van de provincie Groningen. We zetten in op concentratie van bedrijvigheid in de kernzones.

De stedelijke centra hebben daarnaast een functie voor bedrijvigheid die regionaal verzorgend is. In die centra zijn veel van de relatief kleinschalige bedrijven gevestigd in de detailhandel, zakelijke dienstverlening en maatschappelijke ondersteuning. Daarmee levert het midden- en kleinbedrijf een grote economische bijdrage in de gemeente Eemsdelta. Deze bedrijven zijn daarnaast in veel gevallen verbonden aan de sterke chemische en maritieme sector.

Als gemeente vervullen we een belangrijke functie in het economische netwerk dat bestaat uit overheden, ondernemers, inwoners en onderwijsinstellingen. We spannen ons in om bedrijven te faciliteren en een gunstig vestigingsklimaat te creëren. Dat vraagt om een kwantitatief en kwalitatief goede bezetting van de economische functie in de gemeentelijke organisatie.

We willen onze lokale en regionale ondernemers een eerlijke kans op opdrachten geven, binnen het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid. Tot slot stellen we een visie op over de toekomst van onze bedrijventerreinen.

We zijn trots op onze agrarische sector en hebben hart voor boeren. De stikstofproblematiek treft hen, hierdoor zullen sommigen hun bedrijf willen stopzetten of overgaan op circulaire bedrijfsvoering. Landbouwondernemingen moeten ruimte krijgen voor moderne en duurzame bedrijfsvoering door investeringen mogelijk te maken, hierbij moet altijd het evenwicht gezocht worden met de omgeving. Zij krijgen ook ruimte voor nevenactiviteiten.

4.2 Verkeer en vervoer

De N33 vormt de verbinding tussen de Eemshaven en de A7 en passeert daarbij de N360 tussen Groningen en Delfzijl. Voor de N33 zijn plannen in ontwikkeling voor een verdere verdubbeling van het traject Zuidbroek-Appingedam. We blijven strijden voor de uitvoering van deze verdubbeling.

De komende 5 jaar zal het ook van belang zijn samen met andere overheden een visie te ontwikkelen voor de brug over het Eemskanaal in de N33 en de infrastructuur in het tussengebied. Denk aan de lobby voor een aquaduct.

In de buitengebieden van onze nieuwe gemeente is het van belang ook aandacht te hebben voor de verkeersveiligheid. Denk aan passeerstroken voor o.a. het landbouwverkeer, maar ook voldoende fietspaden.

In de ontsluiting van de Eemsdelta speelt verder de spoorlijn Groningen-Appingedam-Delfzijl (met tussenstops in Loppersum en Stedum) een belangrijke rol. Deze belangrijke treinverbinding met de stad Groningen is essentieel voor studenten en forenzen.

Niet in de laatste plaats moet de vaarwegverbinding Lemmer-Delfzijl genoemd worden. Dit is een verbinding die de laatste jaren voor belangrijke delen is opgewaardeerd tot een vaarwegklasse Va, waarmee grotere schepen snel en veilig kunnen doorvaren. De sluis in Delfzijl is over een paar jaar ongeschikt voor de moderne duwvaart. De schepen worden langer en de sluis is over een paar jaar te kort. Wij zullen druk blijven uitoefenen op het Rijk om deze op relatief korte tijd te vervangen.

We onderzoeken of de primaire kering kan worden verplaatst naar de Schermdijk en Handelskade Oost zodat de damwandconstructie in het centrum van Delfzijl kan worden verwijderd. Hierdoor ontstaat een directe verbinding (zonder obstakels) van de stad met het water. Indien daarnaast ook nog een stormvloedkering kan worden gerealiseerd in het Zeehavenkanaal, blijft de zeehaven als zodanig bestaan.

We richten ons op:

- Het verbeteren van de match tussen vraag en aanbod
- Excellent onderwijs, omscholing, bijscholing en een gericht acquisitiebeleid moeten zorgen dat meer mensen aan het werk komen
- Doorontwikkeling werkbedrijf naar werkleerbedrijf
- Faciliteren en ondersteunen van onze (lokale) ondernemers
- Een gemeente die initiatieven kan aanjagen en een professionele gesprekspartner is tussen overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen
- Ontwikkelen van een visie op onze bedrijventerreinen
- Lokale ondernemers een eerlijke kans op opdrachten geven binnen het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid.
- Onverkort inzetten op de verdubbeling van de N33

5. Voorbereid op minder mensen en het binden van jongeren

We willen werken aan toekomstbestendige kernen en dorpen om een aantrekkelijke woonomgeving te bieden, met perspectief op scholing en werk.

Dat doen we door aan de slag te gaan met onze centra door deze compacter te maken, door onze openbare ruimte te verbeteren, in te zetten op verduurzaming en ons vastgoed aan te pakken. We willen een gemeente zijn waar kinderen en jongeren veilig en kansrijk op kunnen groeien en waar voorzieningen zijn om zo gezond mogelijk oud te worden.

Inwoners moeten zich veilig voelen in hun wijk of dorp. Buurtagenten en BOA's zijn belangrijk voor het gevoel van veiligheid. Inwoners moeten weten wie hun buurtagent is en hoe ze deze kunnen bereiken.

5.1 Binden van jongeren

We willen dat jongeren zich thuis voelen in onze gemeente. Een uitgelezen kans voor onze regio is de bouw van de nieuwe onderwijs-campus in Appingedam. De verschillende middelbare scholen krijgen hier een gezamenlijke, duurzame en veilige leeromgeving. Ook is het belangrijk om te zorgen voor een uitdagende (sprankelende of hippe) fysieke omgeving. Jongeren krijgen andere interesses zoals bijbaantjes, uitgaan en sociale media. Door aan te sluiten bij de belevingswereld van jongeren en hen een stem te geven, willen we - vooral samen met hen - bij de campus, maar ook op andere centrale plekken in de gemeente een aanbod creëren waardoor daar ook echt iets voor hen te doen is.

5.2 Wonen en ruimte

De afgelopen jaren hebben we wijken geherstructureerd en versterkt, om daarmee de woningvoorraad passender te maken en een veilige en duurzame leefomgeving te creëren. Door de versterkingsopgave komen er in korte tijd veel verhuisbewegingen op gang en daarnaast moet er gasloos worden gebouwd.

In Eemsdelta is sprake van een opvallende ontwikkeling met een tweetal woningmarkten die naast elkaar bestaan:

- een woningmarkt die noodzakelijk is ter compensatie van de versterkingsaanpak, waarbij op aanzienlijke schaal sprake is van vervangende nieuwbouw en transformatie van wijken, dorpen en buurten;
- een reguliere woningmarkt, die inspeelt op de wensen van starters, in- en uitstromers en doorstromers.

Wij willen inspelen op het binden en het aantrekken van mensen. Dit doen we door een passend woningaanbod in een aantrekkelijke woonomgeving te bieden, met maatwerk voor de dorpen. Het aanbieden van bijvoorbeeld starters-, blijvers- en duurzaamheidsleningen past hier uitstekend bij. Om zelfstandig te kunnen wonen moeten er ook voor mensen met een zorgbehoefte voldoende aangepaste woningen in Eemsdelta zijn.

De ontwikkelingen dienen dusdanig plaats te vinden dat we vooruit bouwen waar vraag naar is, en zo weer te werken aan de groei van onze bevolking.

5.3 Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Ook biedt de Omgevingswet gemeenten de mogelijkheid om met overzichtelijkere regels de leefomgeving meer in samenhang in te richten. Het biedt daarnaast meer ruimte voor lokaal maatwerk en leidt tot een betere en snellere besluitvorming.

Deze wet heeft impact voor inwoners en bedrijven, maar zeker ook de gemeentelijke organisatie. De nieuwe wet biedt kansen om tot nieuw beleid voor de organisatie komen. We kiezen voor een integrale aanpak en beginnen met het maken van een omgevingsvisie. Dat wordt een integrale visie op hoe we de leefomgeving van Eemsdelta zien en willen inrichten, ruimtelijk en sociaal. Uiteraard gaan we dat samen doen met onze inwoners en andere partners.

5.4 Leefbaarheid en voorzieningen

De gemeente Eemsdelta ligt in een gebied dat al een groot aantal jaren te maken heeft gehad met aanzienlijke demografische veranderingen. Verwacht wordt dat de terugloop in inwoners binnen enkele jaren zal stabiliseren. De laatste jaren is er sterk ingezet op een passend antwoord op deze ontwikkelingen (Woon- en leefbaarheidsplannen). De ontwikkelingen hebben ook gevolgen voor het voorzieningenaanbod. Niet overal konden en kunnen zonder ingrijpen bestaande voorzieningen blijven.

In de regionale woon- en leefbaarheidsplannen van de afgelopen jaren is de ontwikkeling van het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in beeld gebracht.

Met name basisvoorzieningen - dichtbij of in de nabijheid - als een basisschool, huisarts, dorps huis en ov-verbindingen zijn essentieel voor de leefbaarheid van kernen. Schaalvergroting en concentratie hebben weliswaar geleid tot een afname van het voorzieningenniveau, maar daarmee is ook een kwaliteitsslag gemaakt. Zo blijkt de aanwezigheid van dorps huizen in veel, ook kleinere, dorpen een opmerkelijk positief effect op de ervaren leefbaarheid te hebben. We blijven ons dan ook inzetten op de instandhouding en ondersteuning van onze dorps- en buurthuizen.

5.5 Sport en sportvoorzieningen

Gezien het belang van sport (ook in relatie tot leefbaarheid, sociale cohesie en gezondheid) zetten wij in op een breed aanbod aan sport, sportverenigingen en de daarbij behorende faciliteiten. Sporten heeft een belangrijke sociale en maatschappelijke functie. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd om de sportvoorzieningen op peil te brengen. We vinden sport en bewegen belangrijk in de Eemsdelta samenleving en zorgen ervoor dat iedereen in Eemsdelta kan sporten.

We richten ons op:

- De campusontwikkeling waarmee we een duurzame en veilige leeromgeving creëren
- Passend woningaanbod, ook in de dorpen, in een aantrekkelijke woonomgeving
- Binden en aantrekken van mensen door het actief aanbieden van blijvers-, starters en duurzaamheidsleningen
- Het opstellen van een omgevingsvisie
- Het in stand houden en ondersteunen van onze buurt- en dorpshuizen
- Sporten en bewegen voor iedereen

6. Toekomstbestendige zorg en ondersteuning

Inwoners moeten ook in de toekomst kunnen rekenen op passende zorg en ondersteuning. De toename van het aantal ouderen in onze gemeenten leidt tot een relatief hogere hulpvraag. De transformatie van de zorg is een van de belangrijkste punten op onze agenda voor de komende jaren. We streven daarbij naar een goede balans tussen algemene voorzieningen en maatwerk in individuele gevallen.

We blijven inzetten op preventie, vroege interventie, versterken van informele netwerken, verandering van het zorglandschap (zorgaanbieders) en nieuwe arrangementen in zorg en verblijf. We zien hierbij een nauwe samenhang met dorps- en wijkvernieuwing en werken en leren. Voor initiatieven vanuit wijken en dorpen gaan we uit van maatwerk per dorp. Het adagium daar is van onderop en met vrijwilligers. We willen deze initiatieven zoals zorgbalies, dorpsondersteuners en dorpscoöperaties verder (laten) ontwikkelen en borgen door deze te faciliteren.

In het Regionale Zorgakkoord zijn afspraken gemaakt om ook in de toekomst kwalitatief goede zorg te bieden in het aardbevingsgebied. In het zorgakkoord zijn onder andere afspraken gemaakt over de bouw van 9 nieuwe zorgvoorzieningen waarvan er 8 in de gemeente Eemsdelta komen. De afspraken zijn een belangrijke aanjager voor innovatie en vernieuwing in de zorgsector. Deze innovatie strekt zich ook uit naar de omgeving van de nieuwe zorggebouwen. Daarbij gaat het om sociale verbindingen tussen de organisatie (met de cliënten) en omgeving, waarbij de focus is gericht op preventie, gezondheid en leefbaarheid van bewoners in de wijken/dorpen rond deze instellingen.

6.1 Sociaal domein

Met de invoering van de Participatiewet, de nieuwe Wmo en de Jeugdwet per 1 januari 2015, is het sociaal domein in één klap het grootste domein binnen het takenpakket van gemeenten geworden. Zowel financieel als inhoudelijk. De eerste jaren hebben gemeenten besteed om de overgang van de nieuwe taken in te regelen (transitie). De komende jaren willen we de transformatie in het sociaal domein verder vorm geven. Het gaat daarbij om het realiseren van een duurzame verandering die veel meer tijd vraagt dan de transitie.

De taken in het sociaal domein kennen een grote mate van overlap met elkaar. De verschillende wetten sluiten niet altijd goed op elkaar aan en met ingang van 2019 zijn de middelen vanuit de verschillende wetten en taken 'ontschot'. De afgelopen jaren is gebleken dat het voor gemeenten lastig is om inkomsten en uitgaven met elkaar in balans te brengen.

Door ons werk slimmer te organiseren en te komen tot een integrale werkwijze brengen we meer samenhang aan tussen de verschillende domeinen. We doen dat in samenwerking met onze partners, zoals de schoolbesturen in Kansrijke Groningers, het ministerie met de Gelijke Kansen Alliantie en met de NPG middelen om onze inwoners een kansrijke toekomst te bieden. We zetten in op preventie, stellen de vraag van de inwoner centraal en investeren aan de voorkant. We sturen daarbij op resultaten en kosten.

6.2 Zorg

Iedereen telt in de gemeente Eemsdelta en moet kunnen rekenen op enigerlei vorm van (zorg) ondersteuning van de gemeente als daar behoefte aan is. Dat is het vertrekpunt waar wij voor staan.

Eemsdelta kent een aantal omstandigheden dat zorgt voor gemiddeld hogere kosten van zorg voor zowel jeugdigen als ouderen. We zien in gezinnen een stapeling van (sociale) problematiek, terwijl relatief het aantal hulpbehoevende ouderen ook zal toenemen in de komende jaren. Veel extra hulpvraag is terug te voeren op lage lonen, de schulden-situatie of de leefstijl. De verwachting is dat de hulpvraag in de komende jaren toe zal nemen. Wij willen komen tot verbetering van de aanpak en beheersing van de kosten.

Om dit te bereiken willen we een meer innovatieve aanpak gericht op het totale levensdomein van mensen. We denken aan een meer integrale, domein-overschrijdende aanpak, waardoor mensen beter worden gezien en geholpen en er meer preventief kan worden gewerkt. Door onze inwoners centraal te stellen hopen we aandacht te geven aan wat echt telt en (potentiële) zorgvragers beter te kunnen ondersteunen. We willen daarbij een goede balans realiseren tussen algemene voorzieningen en individueel maatwerk. Door te investeren in beter onderwijs voor kinderen en jongeren willen we een hogere uitstroom vanaf school bewerkstelligen en daardoor meer kansen in de samenleving.

Verder willen we door het verbeteren van de processen en het organiseren van sturingsinformatie komen tot betere beheersing en sturing op de toewijzing van zorg. Uiteindelijk moet de geboden hulpverlening aan onze inwoners als beter worden ervaren en dit binnen de beschikbare middelen die de gemeente daarvoor ontvangt.

6.3 Jeugdzorg

We blijven inzetten op positief jeugdbeleid met als doel het terugdringen van de jeugdhulpkosten, te investeren op preventie, vroeg-signalering en algemene voorzieningen. Het binden van jongeren is één van de centrale thema's. Daarnaast houden we vast aan het initiatief Jong Goud Eemsdelta, waarmee we ons profileren als een kindvriendelijke gemeente.

De grens in de jeugdzorg 18-/18+ verdient meer aandacht. We willen toe naar een maatwerkgerichte/vloeiende overgang van jongeren naar jongvolwassenen om te voorkomen dat deze na hun 18e 'tussen wal en schip raken'.

6.4 Armoedebelid

We willen een goed armoedebelid. We willen er voor blijven zorgen dat iedereen mee kan doen, ook nu het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft toeneemt. Er is extra aandacht voor kinderen in armoede. Door de diverse regelingen kunnen ze meedoen aan sport en cultuur.

De Voedselbank wordt structureel ondersteund.

Armoedebelid staat niet op zichzelf, vaak zijn er meerdere oorzaken zoals taalachterstand, schulden, leefstijl, werkloosheid. Armoede is verbonden met meerdere beleidsterreinen en dit zullen we integraal oppakken zodat de betrokken inwoners beter geholpen worden. De zorgketten zullen hierbij proactief betrokken zijn.

Met de nieuwe wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening kunnen we mensen met schulden eerder helpen omdat de signalen eerder binnenkomen. Door het inzetten van ervaringsdeskundigen en vrijwilligers en door een goede samenwerking met de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen en Stichting Welzijnswerk Eemsdelta kunnen we laagdrempelig hulp bieden.

6.5 Vluchtelingen (statushouders)

De statushouders, net als alle andere inwoners van onze gemeente, krijgen optimale kansen om zelfstandigheid te ontwikkelen of te bevorderen, zodat zij deel kunnen nemen aan de samenleving. Daar waar nodig biedt de gemeente ondersteuning op maat. Dit betekent dat we de persoonlijke situatie als uitgangspunt nemen en kijken wat er voor een individuele inwoner nodig is aan ondersteuning.

We richten ons op:

- Meer gezonde jaren door inzet op gezond ouder worden en gezonde leefstijl
- Schuldenproblematiek integraal benaderen
- Doorontwikkelen van Jong Goud Eemsdelta
- Voldoende aandacht voor de overgang van jongeren naar jong volwassenen (jeugdzorg 18- /18+
- Blijvende ondersteuning van de voedsel- en kledingbank
- Blijvende aandacht voor kinderen die leven in armoede

7. Verduurzaming en energietransitie

7.1 Algemeen

In de komende jaren zal duidelijk worden welke bijdrage de regio Groningen moet leveren aan de nationale opgave voor de productie van duurzame energie tot aan 2050. De gemeente Eemsdelta levert daarin al een fors aandeel, voor gebruik door zowel huishoudens als industrie. De behoefte aan duurzame energie (zon, wind, warmte, waterstof, biogas etc.) zal de komende jaren groter worden, ook in de gemeente Eemsdelta. Nieuwe ontwikkelingen moeten beheersbaar zijn; wij willen hierin eigen keuzes maken.

Om die eigen keuzes te kunnen maken, streven we naar een regionale strategie die recht doet aan de belangen van inwoners en bedrijven. Wat ons bij de gaswinning is overkomen, zal niet nog eens mogen gebeuren.

Om de transitie van fossiele brandstoffen naar duurzame brandstoffen voor inwoners en industrie mogelijk te maken, moeten in de komende jaren belangrijke keuzes worden gemaakt. Wij willen de energietransitie verbinden met behoud van werkgelegenheid, met oog voor de leefomgeving van inwoners, met oog voor het landschap en met acceptabele woonlasten voor iedereen. Daarom wordt ingezet op een stevig partnerschap met energiecoöperaties, buurgemeenten, de provincie en het bedrijfsleven.

7.2 Ruimte voor energie

De raden van Appingedam, Delfzijl en Loppersum hebben in 2020 de visie 'Ruimte voor energie' vastgesteld. We onderschrijven deze visie. Deze visie geeft houvast voor de verduurzaming op lange termijn en biedt in ruimtelijke zin kaders voor de initiatieven die zich voordoen in de gemeente Eemsdelta.

Met grootschalige wind- en zonneparken wordt terughoudend omgegaan. Buiten de huidige uitbreidingen van windparken in Delfzijl, biedt de visie geen nieuwe mogelijkheden voor wind- en zonneparken. Wel is er ruimte voor kleinschalige initiatieven, zoals een verkenning voor het realiseren van dorpsmolens en projecten met zonnecellen. Dit zijn kleinschalige locaties voor energieopwekking die minimaal 50% of volledig eigendom zijn van de samenleving/inwoners.

Om maximaal draagvlak te creëren en om de positieve effecten van verduurzaming nadrukkelijk ten goede te laten komen aan onze inwoners, stimuleren wij lokaal eigenaarschap.

Voor bedrijven zijn hun daken en industrieterreinen de plek om aan de productie van duurzame energie voor lokaal/eigen gebruik te werken.

7.3 Regionale Energie Strategie

In de Concept Regionale Energie Strategie (RES) Groningen van april 2020 zijn reeds vergunde en vastgestelde grootschalige projecten voor energieopwekking geïnventariseerd.

De regionale energieopgave voor de nabije toekomst (2030-2050) is dus nog niet in beeld.

De concept RES nemen we voor kennisgeving aan.

In april 2021 volgt de nieuwe versie van RES. Wij willen daarbij:

1. inzicht krijgen in bestaande en geplande kleinschalige energieopwekking;
2. inzicht krijgen in de éigen energiebehoefte op de lange termijn;
3. inzicht krijgen in de effecten van de energietransitie op voornoemde 2 punten;
4. op strategisch niveau een inzicht krijgen op de beheersing van de ruimtelijke inpassing van grootschalige energieopwekking en afstemming met buurgemeenten van dit soort grootschalige projecten.

7.4 Warmtetransitie

Er zijn in onze gemeente al verschillende proeftuinen of pilots gestart op het gebied van warmtetransitie. In Loppersum wordt een warmtenet uitgerold waar ongeveer 60 woningen en enkele ander panden, waaronder het gemeentehuis, op zijn aangesloten. De benodigde warmte wordt geproduceerd met groene stroom en warmtepompen. In Appingedam en Delfzijl is een Haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden van het realiseren van een warmtenet in combinatie met de industrie in Delfzijl. Belangrijk vervolg hiervan is dat een uitgebreide risicoanalyse in beeld moet brengen welke factoren kunnen ingrijpen op het juist functioneren van een warmtenet. In 2021 zal dit verder worden uitgewerkt.

7.5 Verduurzaming

Wij willen ons inzetten voor een duurzame leefomgeving.

Wij willen vooral inzetten op haalbare en concrete doelstellingen en focussen op onderwerpen en maatregelen die passen bij de gemeente Eemsdelta en die wij kunnen beïnvloeden.

Bij informatiepunten kunnen inwoners terecht als ze b.v. plannen hebben om hun eigen woning te verduurzamen. Vragen als 'Wat betekent het als je duurzaam wilt gaan wonen en/of werken? Is het mogelijk? Waar moet je beginnen en hoe ga je het regelen?' moeten daar kunnen worden beantwoord.

Met betrekking tot het elektrisch deelvervoer, zoals dat op sommige plaatsen in onze gemeente is ingevoerd, laten we een haalbaarheidsstudie uitvoeren naar bredere invoering in het kader van duurzame mobiliteit.

We willen een bijdrage leveren aan de transitie naar een circulaire economie met name waar het gaat om het scheiden van afval (om grondstoffen vervolgens opnieuw te kunnen gebruiken) en de inkoop van producten en diensten.

We richten ons op:

- Beheersing van grootschalige energieopwekking o.b.v. strategisch ruimtelijk beleid
- Stimuleren kleinschalige initiatieven op het gebied van wind- en zonne-energie
- Eigen regie en sturing ten aanzien van de RES 1.0
- Maximale betrokkenheid inwoners
- Intensivering samenwerking met buurgemeenten voor gezamenlijke uitgangspunten wanneer RES 1.0 e.v. daarin onvoldoende voorziet
- Op lokaal niveau nauwkeurige detaillering van Transitievisie Warmte mét stakeholders om gedragen energietransitie te volbrengen
- Ondersteuning geven aan het Energieloket (informatiepunt)
- Ondersteuning geven aan Energiecoaches
- Haalbaarheidsstudie elektrisch deelvervoer

8. Recreatie, toerisme, kunst en cultuur

Onze strategische opgave op het terrein van recreatie en toerisme benaderen we vanuit het belang van ons landschap, de rijke cultuurhistorie met als toeristische speerpunten de historische binnenstad van Appingedam, de vele wierdedorpen, Marconi Delfzyl en de haven van Termunterzyl.

8.1 Recreatie en toerisme

Vanuit dit perspectief benutten we de kansen op het gebied van recreatie en toerisme, zowel voor onze inwoners en ondernemers, als voor het aantrekken van meer bezoekers en toeristen. Het realiseren van dit perspectief vraagt om een aantrekkelijke inrichting van onze openbare ruimte, waaronder de monumentale (kerk)gebouwen, objecten en verhalen. Horeca en overnachting zijn onderscheidend en sluiten aan bij lokale identiteiten (maritiem, cultuurhistorisch en landelijk). Er zijn goede routes en bewegwijzering van toeristische plekken, maar ook verbindingen via het water met buurgemeenten.

Waar mogelijk willen we ondernemers in en rond de centra maar ook in de kleinere dorpen, meer vrijheid geven toeristen aan te trekken. Te denken valt aan terrassen, kamperen bij de boer, B&B en uitbreiding van de bestaande camperplaatsen. We willen ook inzetten op het verbeteren van fiets- en vaarverbindingen. Evenementen die veel toeristen trekken - ook internationaal - (zoals o.a. Delfsail, Bie Daip Appingedam en Sunsation Middelstum) maar ook kleine evenementen blijven we ondersteunen. In een nieuw op te stellen visie willen we verder richting geven aan onze ambities op het gebied van recreatie en toerisme. Een belangrijke partner daarbij is Top van Groningen.

8.2 Kunst en cultuur

Cultuur is van grote waarde voor de gemeente Eemsdelta en haar bewoners, zowel individueel als collectief. Naast haar intrinsieke waarde bevorderen kunst en cultuur het woonklimaat en ook het vestigingsklimaat voor ondernemers. Zonder kunst en cultuur is er geen gebiedskarakter of erfgoedbesef. In Eemsdelta zien we drie sferen: het maritiem karakter, cultureel erfgoed en de sfeervolle dorpen. Verder is er een brede basisinfrastructuur op het gebied van kunst en cultuur. De aanwezigheid van musea, bibliotheken, theater De Molenberg Delfzyl, de cultuurfabriek IVAK en een omroeporganisatie geven daar blijk van. Daarnaast is er nog een groot aantal kleinere culturele aanbieders, zowel in de stedelijke centra als in de dorpen. Het huidige theater De Molenberg in Delfzyl wordt in 2021 gesloopt en vervangen door een geheel nieuw theater als onderdeel van een cultuurcluster met aanverwante functies als de bibliotheek, de cultuurfabriek etc. Molens, kerken en kleinere musea zijn belangrijk voor de Eemsdelta als cultuurdrager en visitekaartje. Vanuit oogpunt van kunst en cultuur is ook de aanwezigheid van een uiteenlopend scala aan culturele verenigingen van belang. Instandhouding en vernieuwing van de culturele infrastructuur en het cultureel aanbod wordt als belangrijk voor de toekomst gezien. Datzelfde geldt voor de culturele identiteit, waarin bewoners van onze gemeente zich herkennen.

We richten ons op:

- Verbeteren en uitbreiden recreatieve fiets- en vaarverbindingen
- Blijven ondersteunen van onze evenementen
- Het opstellen van een nieuwe visie op het gebied van recreatie en toerisme
- De Molenberg Delfzyl als theater doorontwikkelen als cultuurcluster met theater, culturele vorming, cultuuronderwijs en bibliotheek
- Instandhouding culturele infrastructuur

9. Beheer openbare ruimte

9.1 Algemeen

De klimaatverandering stelt nieuwe eisen aan het beheer van de openbare ruimte. Zo krijgen we vaker te maken met zeer intensieve regenbuien en langdurig droge periodes. Dit heeft invloed op het ontwerp en beheer van het regenwaterstelsel, de inrichting van wegen, water, gebouwen en groenvoorziening. In specifieke gevallen vraagt het ook om extra investeringen bij het oplossen van knelpunten die ontstaan door de effecten van de klimaatverandering.

Het beleid van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum op het terrein van inrichting en beheer van de openbare ruimte zal op elkaar afgestemd moeten worden.

9.2 Openbare ruimte

Het areaal aan openbare wegen, fiets en voetpaden is in een grote gemeente als Eemsdelta relatief groot. Dat vraagt om een grote inzet van onze buitendienst.

We streven naar samenhang en integrale kwaliteit van de buitenruimte. We willen voldoen aan kwaliteitseisen in het beheer van de openbare ruimte, rekening houdend met de gebruiksmogelijkheden, beeldkwaliteit, veiligheid en verzorgingsgraad en daarmee de leefbaarheid van de wijken en dorpen. Daarbij willen wij het deelnemen aan en ondersteunen van initiatieven vanuit de wijken en dorpen (eigen kracht) zoveel mogelijk benutten.

Specifiek willen we inzetten op de kwaliteitsverbetering van de fiets- en voetpaden.

9.3 Openbaar groen

Openbaar groen is van groot belang voor de beleving en waardering van onze woonwerk- en leefomgeving. Groen heeft grote sociale, ecologische en economische waarden. De aanwezigheid van groen heeft een positief effect op tal van beleidsvelden: van economie tot natuurbeleving en gezondheid. Vergroening van de openbare ruimte wordt daarnaast algemeen gezien als een van de meest perspectiefrijke maatregelen voor klimaatadaptatie in het bebouwd gebied.

We willen een nieuw bomen- en groenbeleid voor de gemeente Eemsdelta opstellen. In dit beleidsplan worden de hoofd- en wijkstructuren van het gemeentelijke groen en kaders voor het openbaar groen (bomen, beplantingen, gras en oevers) vastgelegd. Dat geeft duidelijkheid, zowel voor bewoners, partners en andere belanghebbenden, als voor de gemeentelijke organisatie.

Wij hechten sterk aan het betrekken van bewoners bij de buitenruimte. De zorg voor een schone, veilige en hele leefomgeving kunnen we als gemeente niet alléén. Eigen inzet en betrokkenheid van bewoners biedt vele voordelen. We blijven -ook voor onderhoud van de openbare ruimte- een beroep doen op de verantwoordelijkheid en inzet van diverse betrokkenen, zoals individuele inwoners, partners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. De wijk- en dorpsorganisaties zijn daarbij voor ons een belangrijke partner.

We willen zorgvuldig omgaan met ons bomenbestand. Bomen zijn belangrijke dragers van de groenstructuur, dragen bij aan de ruimtelijke (groene) kwaliteit van onze wijken en dorpen en zijn ook ecologisch van groot belang. Zeer belangrijke functies van bomen zijn de CO2 opslag en zuurstofproductie, evenals het filteren van fijnstof. Bomen worden geplant voor een lange termijn.

We willen het bestaande bomenareaal zoveel mogelijk behouden, voor elke gekapte boom wordt een boom terug geplant.

We richten ons op:

- De inrichting van een openbare ruimte wordt samen met de bewoners van wijken en dorpen opgesteld
- Een nieuw bomen-/groenbeleid voor de Eemsdelta
- Kwaliteitsverbetering fietsverbindingen

10. Eemsdelta in balans

10.1 Financieel perspectief

Al in een vroeg stadium is het financieel perspectief van Eemsdelta in kaart gebracht. Het perspectief is niet rooskleurig, maar wel goed in beeld. Om de begroting van Eemsdelta meerjarig in balans te krijgen is een ombuiging noodzakelijk van ongeveer €7 tot €10 mln. in 2024. Om de mogelijkheden voor deze ombuiging in beeld te krijgen heeft een herijking plaatsgevonden van de beschikbare middelen, afgezet tegen en getoetst aan de uitdagingen en opgaven waar Eemsdelta voor staat.

Om Eemsdelta financieel in balans te krijgen is ons uitgangspunt om in 2024 een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting te hebben. Bezuinigingen zijn daarbij onvermijdelijk. We nemen de tijd om samen met de gemeenteraad zorgvuldige keuzes te maken ten aanzien van noodzakelijke bezuinigingen en hebben daarbij nadrukkelijk oog voor de maatschappelijke effecten. Ruimte voor nieuw beleid zoeken we in eerste instantie zoveel mogelijk in externe bronnen.

We voeren een behoedzaam financieel beleid, hebben oog voor risico's en willen onze financiële buffers op peil houden. We gaan daarom terughoudend om met de inzet van de algemene reserve als dekkingsmiddel in de begroting.

We zullen terughoudend omgaan met lastendrukverhoging voor inwoners, organisaties en bedrijven. De benchmark woonlasten is daarbij voor ons een belangrijk vertrekpunt. Het betaalbaar houden van woningen voor onze inwoners vinden we van groot belang.

Er kunnen alleen plannen worden ontwikkeld als er financiële dekking is. Zonder dekking geen plan.

Als wij moeten bezuinigen, vinden wij het fair dat ook de gemeenschappelijke regelingen waarin wij deelnemen een bijdrage leveren. Wij willen in afstemming met de andere Groninger gemeenten een opdracht verstrekken om een nader te bepalen taakstelling te formuleren in de richting van onze gemeenschappelijke regelingen.

10.2 Organisatie

De opgaven waar Eemsdelta voor staat, vragen om een robuuste en wendbare organisatie. Bezuinigen is noodzakelijk maar de gemeentelijke organisatie moet zich ook ontwikkelen op onderwerpen die zowel de dienstverlening aan de burgers verbeteren om de organisatie effectiever en efficiënter maken.

In deze periode vinden wij het van belang om vertrouwen uit te stralen en de medewerkers de ruimte te geven zich aan deze situatie aan te passen. De verwachting is dat efficiencyvoordelen door samenwerking, slimmer organiseren en digitale ontwikkelingen vanaf 2022 mogelijk zijn.

11. Wethouders en voorgestelde portefeuilleverdeling

De volgende personen zullen wij voor benoeming voordragen aan de raad van Eemsdelta. Achter de namen staan de portefeuilles genoemd die wij aan deze wethouders willen koppelen. Uiteraard stelt het nieuwe college van burgemeester en wethouders deze vast.

Annalies Usmany-Dallinga (Lokaal Belang Eemsdelta)

Portefeuille: Ruimtelijke ordening en ontwikkellocaties, wonen en welzijn, volkshuisvesting, versterkingsopgave, NPG, centrummanagement/stadspromotie

Jan Menninga (Lokaal Belang Eemsdelta)

Portefeuille: Financien en belastingen, gebiedsregie/leefbaarheid, sport en vergunningverlening

Meindert Joostens (ChristenUnie)

Portefeuille: Zorg, Wmo, onderwijs (excl. Huisvesting), kunst en cultuur, participatie, milieu/afval/duurzaamheid, Wadden (ontwikkeling kustgebied)

Hans Ronde (VVD)

Portefeuille: Werk/participatie/inkomen, economie, verkeer en vervoer, armoedebeleid, energietransitie/klimaatadaptatie, informatisering en automatisering, inkoop/aanbesteding

Pier Prins (CDA)

Portefeuille: Jeugdzorg, vastgoed/grondexploitaties, monumentenzorg, toezicht/handhaving, recreatie/toerisme, landbouw/natuur en beheer openbare ruimte (incl. begraafplaatsen)